

RUTH MARIGOT

Unes vacances al purgatori

ANNA
CARRERAS
AUBETS

Després de la polèmica creada amb *Seqüela*, on, entre altres intimitats, explicava en primera persona i sense filtres el divorci del seu primer marit, l'advocat i fotògraf Adrien Clarke, l'escriptora Rachel Cusk (Canadà, 1967) torna amb *L'altra casa* (Les Hores / Asteroide), una novel·la de gran perfecció formal que indaga la contradictòria essència humana, les relacions de poder entre homes i dones i la doble cara salvadora i destructiva de l'art. *L'altra casa* és una singular reelaboració de la crò-

nica memorística *Lorenzo en Taos*, que Mabel Dodge Luhan va escriure l'any 1932 sobre l'estada de D.H. Lawrence a casa seva a Nou Mèxic. Com passava amb Luhan, aquí també s'explica que l'artista acaba amenaçant la seva amfitriona i també està dirigida al poeta Robinson Jeffers. Palimpsest, homenatge o plagi?

L'altra casa és una segona residència física però també psicològica d'una dona que realment no viu la seva vida, sinó que es troba en un segon lloc perpetu. M viu amb el seu segon marit, Tony, en una zona pantanosa remota de la costa. Tenen una casa pintoresca que

L'ALTRA CASA
RACHEL CUSK
LES HORES /
ASTEROIDE
TRADUCCIÓ
D'ÀFRICA RUBIÈS
184 PÀG. / 17,90 €

acull artistes. L'arribada pertorbadora de L, un pintor de renom, egoista i misogin, per qui M sent autèntica admiració, no és com s'esperava: l'artista, arruïnat, es planta a la cabana amb una jove insuportable, la Brett. Això farà que M expressi el seu desencís a través d'una llarga carta a un personatge desconegut que a la novel·la de Cusk només s'explica des del "tribut" a Luhan, també anomenat Jeffers, un nom que es repeteix fins a no poder més perquè el lector no pensi que M parla al buit. Una missiva en forma de monòleg interior narrat on li detalla la seva experiència sobre els privi-

legis, els límits emocionals, els rols de gènere, l'envelliment, l'art i la dinàmica familiar enmig de la convivència amb l'artista i la seva jove parella i, per si no fos prou, l'arribada per sorpresa de Justine i Kurt, la filla i el gendre de M.

Els perills de l'hospitalitat

La llar només és un substitut, un compartiment que ens conté i ens aïlla dels altres. Però la por és un hàbit, i els hàbits ens maten l'essència. En aquest psicodrama en forma de comèdia social, Cusk reflexiona sobre els perills de l'hospitalitat. La necessitat masoquista de M de ser reconeguda per L i desitjada com una musa no flaqueja davant la crueltat del mascle. Ella enveja la llibertat del pintor, "una llibertat elemental i implacablement masculina", i la compara amb la llibertat del seu marit, un paio tranquil que creu en la natura i la bondat de les persones abans que en l'art. Dues llibertats que contrasten fort amb la seva inseguretat com a escriptora invisible però també com a dona insubstantial rebutjada per la seva edat i la seva feminitat (el pintor li arriba a dir que la troba físicament repugnant i li pregunta que per què juga a ser dona).

El que realment vol M, i no ho aconsegueix, és una versió de si mateixa a través dels ulls de L, fent que L la pinti per poder veure, finalment, que existeix, per saber que és aquí. La seva desvinculació amb la realitat fruit d'un trastorn d'ansietat reclama un ancoratge més fort que el que li proporciona el seu marit. Si a tot això hi sumem que *L'altra casa* està ambientada en ple confinament de la pandèmia del covid, el polidrama sobre les restriccions, l'abús, les lleis i la violència està servit.

Convençuda que les pautes de la narració hi són per saltar-se-les, Rachel Cusk aposta per una investigació literària personal en l'autobiografia i l'autoficció. *L'altra casa* és una novel·la domèstica combinada amb una novel·la d'idees en la qual Cusk penetra en la psicologia de sis personatges que simbolitzen conflictes tan humans com els límits de la llibertat, la fricció amb l'autodefinició, la maternitat i les seves possibilitats o la doble cara de l'art. ♦♦

Xiclets amb sucre

JOAN
GARÍ

No he empatitzat mai amb l'obra de Jean Echenoz. A conseqüència d'això, he tendit a pensar que es tracta d'un autor sobrevalorat, però admetré que és una impressió subjectiva (hi ha cap "impressió" que no siga subjectiva?)

M'ha tornat a passar, en aquest sentit, amb la seua nova novel·la *Vida de Gérard Fulmard*. L'argument de l'obra gira al voltant d'un home desocupat que, potser per pur tedi vital, s'acosta a un partit polític un pèl estrany, farcit de personatges atrabiliaris. A França, el país d'Echenoz, la nova novel·la ha rebut

elogis superlatius. "El resultat és virtuós, laconic i precís, com esculpit per la mà d'un mestre de traços clars", escriu Nathalie Crom en *Télérama*. I després afegeix: "Regat amb aquest humor metafísic echenozia que és molt més que ironia". D'altres parlen de "plaer contagiós" i "humor metòdic" (Jerome Garcin, *Le Nouvel Obs*), i encara de "thriller paròdic i lúdic" (Thierry Gandillot, *Les Échos*). De tot això ens informa oportunament l'editorial a la contracoberta del volum.

Davant aquest ventall ditiràmbic, no puc més que quedar-me perplex, perquè en el llibre que he llegit jo (magníficament traduït per Anna Casassas, això sí) només he sabut

VIDA DE
GÉRARD
FULMARD
JEAN ECHENOZ
RAIG VERD
TRADUCCIÓ
D'ANNA CASASSAS
215 PÀG. / 17,90 €

veure un estil una mica impostat i un argument ampul·lós (o viceversa!). L'escriptura d'Echenoz es resol en un manierisme que tendeix a exasperar-me, amb perdó de taula. I, de sobte, quan pensaves que no et podries deslliurar del tedi recargolat i de les pàgines mortes com fulles seques, l'autor et sorprèn amb un colp d'estil com una campanada a cau d'orella, i ens fa llegir una frase com aquesta: "El bigoti d'en Frank Terrail, reconfortant i majestuós, no menys autoritari que benivolent, no és tan assertori com apodíctic" (En l'original: "*Rassurante autant que majestueuse, non moins autoritaire que bienveillante, le maoustache de Frank Terrail ne relève pas de*

l'assertorique mais de l'apodictique"). Heu llegit bé, en efecte. Autoritari, benivolent, assertori i apodíctic. El bigoti. No hi ha més preguntes, Senyoria.

Hi havia un antic anunci de televisió on s'assegurava que "Nou de cada deu dentistes entrevistats recomanen xiclets sense sucre". Sempre em va intrigar l'existència d'aquest desè dentista (entrevistat). Però és el cas que ara aquesta figura excèntrica, aquesta ovella negra de manual, soc jo mateix. I, mastegant mastegant, he descobert que tampoc estan tan malament els xiclets amb sucre. Ni que el noranta per cent dels meus col·legues hi estiga en contra. ♦♦